

6. Zimní bivakování na Králickém Sněžníku

sobota **5. března 2011** – neděle **6. března 2011**
(přesné datum bude upřesněno v závislosti na počasí)

Odjezd: 5. března 2011 auty z Pardubic v 8.00 hod. do Dolní Moravy (příjezd v cca 11.00 hod.).
Sraz účastníků je dle dohody na předem stanoveném místě.

Zpět: 6. března 2011 auty z Dolní Moravy v cca. 15.00 hod. do Pardubic. (příjezd v cca 18.00 hod.).

Trasa:

1den: Z parkoviště v Dolní Moravě se vydáme po **žluté zn.** směr Králický Sněžník. Cesta vede okolo [1] Mramorového lomu, na který je možné se podívat **neznačenou cestou** a pokračovat po ní až k [2] Mléčnému prameni, dále budeme pokračovat **neznačenou cestou** podél Kamenického potoku odkud se dle podmínek můžeme vydat, a navštívit [3] Patzeltovu jeskyni. Po jejím zhlédnutí sejdeme zpět ke Kamenickému potoku a půjdeme zpět k [4] Tvarožným díram dále podél řeky Moravy k chatě Vilemínka. Podle pravého přítoku řeky půjdeme po **neznačené cestě** až k prameni. Odtud se napojíme na **červenou zn.**, která nás dovede k bývalé [5] Liechtensteinově chatě se [6] Sochou Slona. Zde ve sklepení bývalé chaty *zabivakujeme*. Odtud je to na vrchol Sněžníku už jen 0,5km.

* Večer se uskuteční noční výstup po **červené** a **žluté zn.** podél [7] Pramene řeky Moravy na [8] Králický Sněžník odkud se sejde po **červené zn.** a **zelené zn.** na teplé polské pivo na polskou chatu [9] Schronisko Na Sněžníku, a stejnou cestu zpět k sklepnímu bivaku bývalé [5] Liechtensteinovi chaty.

2den: Ráno po sbalení bivaku se vydáme po **červené** a **žluté zn.** k [7] Pramenu Moravy a [8] Vrcholu Králického Sněžníku (1424m) se zbytkem rozvalin z bývalé rozhledny. Vrchol opustíme, a půjdeme po **červené zn.** směr rozcestí Pod Klepáčem, a z ní odbočíme na kótě 966.5 vlevo, a sejdeme podél Hlubokého potoka na silnici kudy vede **žlutá zn.** po níž budeme pokračovat vpravo na parkoviště v Dolní Moravě. Odtud následuje návrat auty zpět do Pardubic.

(v případě lavinového nebezpečí budeme pokračovat na rozcestí pod Klepáčem, odkud sejdeme po modré zn. na silnici v Horní Moravě odkud dojdeme na parkoviště v Dolní Moravě).

Celkem: asi 25 km.

Možnosti občerstvení: co kdo unese, na polské chatě Schronisko Na Śnieżniku, chata Na Rozcestí (+420 724 877 961, +420 606 644 475)

Mapa: zelená edice KČT Kralický Sněžník č.53 -1:50 000

Upozornění:

- **Změna trasy v závislosti na sněhových podmínkách vyhrazena (možnost lavinového nebezpečí!).**
- **Je nutné mít patřičné vybavení jako kvalitní obuv, kvalitní spací pytel, stan, sněhové návleky, sněžnice, atd.**

Informace ke Králíckému Sněžníku můžete najít na adrese: www.sneznik.cz

Trasu připravil a výlet vede: Ondřej Valášek (mobil 775 999 769, operátor O₂).

Turisticko-vlastivědný text:

[1] **Mramorový lom** – V nevelkém areálu kamenolomu se ještě přednedávnem těžil sněhově bílý nebo různě barevný tzv.sněžnický mramor, který je tvrdší a pevnější nežli klasické italské a řecké mramory. A v nedalekých Králíkách se zpracovával především k dekoračním účelům.

[2] **Mléčný pramen** – zvaný též Lanovka je krasový pramen výstupný, tzn. že vody vytékají na povrch pod tlakem. Jeho zdrojnicí je potok Poniklec, jehož vody mizí v ponorech a plynou do pramene podzemními jeskyněmi dlouhými nejméně 1,5 km, přičemž překonávají výškový rozdíl 86 metrů. Jméno pramene pochází z bílého zakalení vody, k němuž dochází po povodních. Tento jev není dosud uspokojivě vysvětlen. Souvisí však pravděpodobně s vysokým odnosem uhličitanu vápenatého z krasových oblastí vodami pramene. Nadmořská výška pramene je 750 m, vydatnost 31,4 l/s.

[3] **Patzeltova jeskyně** – V roce 1864 se doslova propadl do jeskyně s podzemním jezerem lesní příručí Řehoř Patzelt a proto do dnešního dne tato druhá jeskyně nese jeho jméno. K této jeskyni vede neznačená stezka nad Mléčným pramenem, který dává až 105 litrů vody za sekundu. Patzeltova jeskyně - 875 m.n.m.. Ve 30-tých letech tohoto století zkoumala jeskynní faunu skupina geografů a zoologů z Wroclavi a našli 46 druhů jeskynního hmyzu. V Patzeltově jeskyni dlouhé 45 metrů provedl potápěč J. Pogoda výzkum jezera, které dosahuje hloubky od minimálně 2,5 m až po 7m. Vody se ztrácí v korytě potoku a putují k pramenu téměř 2 km dlouhou jeskynní soustavou.

[4] **Liechtensteinova chata** – Na moravské straně Králíckého Sněžníku (v Polsku zvaný Snieznik Klodski) nechal kníže Liechtenstein postavit horskou chatu, která byla otevřena 21. 7. 1912 a pojmenována Liechtensteinova. Jednalo se o dřevěnou dvoupatrovou budovu se 40 lůžky a noclehárnou. Bylo zde již el. osvětlení a vodovod. Chata se záhy stala velkým střediskem letní a zimní turistiky. Naposled byla chata spravována RaJ Vysoké Mýto, která ale nejevila o chatu patřičný zájem. Postupně vyvstala otázka, zda chatu rekonstruovat, nebo zbourat z důvodu napadení dřevomorkou. Dne 4. 8. 1968 bylo rozhodnuto provoz chaty zastavit a provést likvidaci celého objektu k čemuž došlo v roce 1971. A tak jedinou turistickou základnou je na polské straně pak chata Na Sněžníku.

[5] **Tvarožné díry** – Tyto byly známy již v 17. století. V kronice Štefana a Karla Lembergů z Králík se píše, že v této jeskyni si schovávali náradí italští zlatokopové, kteří do kraje přišli v druhé polovině 17. století. Je zajímavé, že na stěně u západního vchodu do Tvarožných děr byly nalezeny vytesané nápisy (IHS, Maria), které by mohly pravdivost této zprávy potvrzovat.

Tvarožné díry jsou dlouhé 240 metrů, ale byly zjištěny náznaky dalšího pokračování a není vyloučeno, že délka chodeb dosahuje 450 metrů. Nadmořská výška jeskyní 840-842m. Jeskyně mají zajímavý charakter - nízké chodby - plazivky, které se střídají s většími prostory. Jeskyně jejíž větší částí protéká podzemní potok obohacující horní tok Moravy, ale pocházející z vápencového území na polské straně pohoří (v dosud neznámém krasovém podzemí tak vlastně teče proti směru povrchového odvodňování. Průměrná teplota se zde pohybuje kolem 5°C.

[6] Socha slona – Stala se jakýmsi symbolem Králického Sněžníku, avšak o jeho historii existuje velmi málo dochovaných materiálů. Tato historie se vztahuje k působení dr. Oskara Gutwinského na chatě od roku 1922. Tehdy se tu scházela skupina mladých umělců a literátů (Kurt Halleger ze Šumperka a pokroková pražská skupina Pražská secese), kteří se pokoušeli na kulturním poli sblížit Čechy a Němce. Při svých setkáních si oblíbili melodickou píseň "V ještědském údolí kvete šerfík". Podle ní si dali název „Jesher“ a jejich symbolem byl šerfík. Později se jim nelíbilo, že jejich symbol není spjat s místem, kde se scházejí. Všimli si, že když kýchá slon, zní to jako "ješ". A tak sice jméno ponechali, odvodili je však od kýchání slona, kterého tak přijali za svůj symbol. V roce 1932 vzpomenuli umělci 10. výročí vzniku této skupiny. Poblíž chaty postavili svůj symbol - sochu Slona, který zde dodnes stojí a stále vesele hledí do krajiny.

[7] Pramen Moravy – Vodopisně je Králický Sněžník pozoruhodnou lokalitou. Pramení zde tři řeky, jejichž vody odtékají do tří moří. Liptovský potok do Severního moře, řeka Morava do Černého moře, a Kladská Nisa do Baltského moře. Nejdelší moravská řeka Morava pramení ve výšce 1380 m n m. Od roku 1876 je správcem toku Moravy od jejího pramene státní příspěvková organizace Povodí Moravy Brno. Vlastní správu vykonává závod Horní Morava provoz Šumperk. Povodí Moravy v roce 1976 delimitací obdrželo od bývalých Lesotechnických meliorací pramen Moravy i s tokem řeky Moravy od Hanušovic. Vlastní pramen nebyl v dobrém stavu a v roce 1978 byla dokončena oprava pramene Moravy do dnešní podoby společnou akcí Povodí Moravy a Svazu mládeže okr. Ústí nad Orlicí. Přesto, že pramen Moravy byl uveden do důstojného stavu, jsou neustálé problémy s jeho ničením některými "turisty". Z důvodů zachování kvalitního zdroje vody musí zůstat pramen Moravy ve své stávající podobě - uzamčený.

[8] Vrchol Králického Sněžníku – Nachází se ve výšce 1 424 m, a byl se svým rozsáhlým vrcholovým platem pro stavbu rozhledny přímo předurčen. Stavba započala až vznikem Kladského turistického spolku v roce 1895. Projekt vypracoval vrtislavský architekt Felix Henry a náročné stavby v drsných podmínkách se ujala zednická skupina mistra Emila Giessera z Klodzka. Ukončené věže dosahovaly výšky 33,5 a 30 metrů a měly vyhlídkové plošiny. Dne 9. 7. 1899 byla rozhledna slavnostně otevřena a pojmenována po císařovi Vilémovi. Lety se stav rozhledny neustále zhoršoval, a to zejména vlivem drsného počasí a pramalé údržby. Proto po řadě expertiz rozhodla polská strana o stržení rozhledny především z důvodu bezpečnosti návštěvníků dne 11. října 1973.

[9] Schronisko Na Śnieżniku – Historie Schroniska se datuje do roku 1869 kdy Marianna Oranžská – dcera holandského krále a manželka pruského krále bydlela v paláci Kamieńcu Ząbkowickim a pozvala si švýcarského horala Michała Aegertera. Ten dostal za úkol vybudovat „švýcarsku“ kam Marianna pak ráda jezdila na odpočinek. A tak vzniklo „Schronisko Na Śnieżniku“ jako první svého druhu v polských zemích.

➤ **Stanice HS Horní Morava**
Dolní Morava č. p. 78
56169 pošta Králíky
tel.: **465 634 139**